

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

12 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată, în componența:

Președinte – Talpă Boris,
Judecători – Țurcan Anatolie, Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie, Mânăscuță Igor

a judecat recursurile declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către partea civilă Compania de Asigurări în Medicină, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2022, în cauza penală în privința lui

Gheorghică Ion xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.02.2021 – 21.06.2021;
Instanța de apel: 16.08.2021 – 11.05.2022;
Instanța de recurs: 12.08.2022 – 12.12.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 21 iunie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Gheorghică Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cu privire la repararea prejudiciului material și lăsată spre soluționare în ordinea procedurii civile.

A fost dispusă încasarea de la Gheorghică Ion în beneficiul statului suma de 640 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Gheorghică Ion, la 29 noiembrie 2020, aproximativ la ora 16:00, conducând automobilul de model „Dacia Logan”, cu numărul de înmatriculare „MSM 386”, ajungând la intersecția traseului R-1 din direcția satului Cojușna, r-nul Strășeni, spre direcția traseului R-1 Chișinău – Ungheni și având intenția de a traversa intersecția pentru deplasarea

ulterioară pe traseul R-1 Chișinău- Ungheni în direcția orașului Strășeni, aflându-se în perimetrul de acțiune al indicatorului rutier 2.1 „Cedează trecerea” din anexa nr. 3 la Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, fără să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, nu a apreciat corect situația rutieră, în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, nu a luat în considerare starea lucrurilor în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecințele acestora, prin ce a încălcat prevederile pct. 3 din Regulamentul Circulației Rutiere, care stipulează că: participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente”, cerințele pct.45 (1) a), b), c), d) și (2) din același regulament care indică: „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere, care iar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; iar în cazul în care apar obstacole ce pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, precum și prevederile pct. 59 (2) al Regulamentului Circulației Rutiere, potrivit căruia, „La intersecția drumurilor de semnificație neechivalentă, conducătorul vehiculului care se deplasează pe drumul fără prioritate trebuie să cedeze trecerea vehiculelor ce se apropie de intersecție pe drumul cu prioritate”, iar ca urmare a încălcărilor admise, a comis tamponarea cu automobilul de model „Vaz 21086” cu numărul de înmatriculare xxxx, condus de către Cojocaru Iurie, care se deplasa regulamentar pe traseul R-1 Chișinău - Ungheni, din direcția orașului Strășeni spre municipiul Chișinău, având în calitate de pasager pe Cojocaru Evdochia.

În rezultatul accidentului rutier, la conducătorul Cojocaru Iurie, potrivit concluziei fixate în Raportul de expertiză judiciară nr. 202102D0010 din 13 ianuarie 2021, s-a constatat diagnosticul clinic: „TTÎ Contuzia cutiei toracice”, care nu este confirmat prin date obiective clinice și paraclinice, din acest motiv, nefiind supus aprecierii medico-legale, iar pasagerului aflat în salonul automobilului de model „Vaz 21086”, cu numărul de înmatriculare xxxx, Cojocaru Evdochia, potrivit concluziei fixate în raportul de expertiză judiciară nr. 202102D0012 din 13 ianuarie 2021, i-a fost cauzată vătămare corporală gravă, sub formă de: „Traumatism toracic închis manifestat prin fractura coastelor 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 pe stânga, cu deplasarea fragmentelor, fractura coastelor 2, 3, 4 pe dreapta, hematorace. Traumatism abdominal închis cu lezarea splinei, hemoperitoneum, lezarea intestinului subțire cu perforare la nivelul jejunului, echimoze și excoriații la nivelul peretelui anterior al abdomenului.

Acțiunile inculpatului Gheorghică Ion au fost încadrate în baza art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal, încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a unităților de transport de către persoana care conduce mijlocul de

transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății unei persoane.

3. Partea civilă Compania Națională de Asigurări în Medicină, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care acțiunea civilă înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină să fie admisă integral.

În argumentarea apelului a invocat dezacordul său cu soluția instanței de fond, care a admis în principiu acțiunea civilă a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină ce ține de repararea prejudiciului material urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, considerând că, la materialele dosarului au fost anexate probe, care demonstrează volumul de cheltuieli suportate și probe, ce confirmă cheltuielile prejudiciului material.

De asemenea, a indicat că legiuitorul stipulează expres la art.25 din Legea 414 care sunt despăgubirile în cazul vătămării corporale și ce includ în sine. Însă la lit. d), alin.(2) art.25 Legea 414 este prevăzută și excepția: eventualele cheltuieli prilejuite de accident, inclusiv cheltuielile de transport al persoanei accidentate, de tratament, de spitalizare, de recuperare, de protezare, de alimentație specială, conform prescripțiilor medicale, probate cu documente justificative, care nu sunt suportate din fondurile de asigurări medicale obligatorii conform actelor normative în vigoare. Cheltuielile menționate se stabilesc pe baza prețurilor practicate de instituțiile din Republica Moldova, conform documentelor eliberate de acestea sau, în cazurile când nici o instituție din Republica Moldova nu practică serviciile menționate, conform documentelor justificative eliberate de instituțiile din străinătate.

A indicat că, instanța nu a dat o apreciere și nici nu a luat în considerație faptul că CNAM gestionează anume fondul asigurării obligatorii de asistență medicală (în continuare FAOAM), care a suportat cheltuielile de tratament.

Astfel consideră că, prin prisma prevederilor supra menționate, precum și a art.15 din Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr. 1585-XIII din 27.02.1998, (în continuare Legea 1585) cu modificările și completările ulterioare, CNAM nu are nici un temei juridic de a atrage în proces Compania de Asigurări în vederea determinării responsabilului de reparare a prejudiciului pe calea acțiunii de regres. Cu atât mai mult că instanța de fond l-a recunoscut vinovat pe Gheorghică Ion, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal, iar în cadrul examinării cauzei penale, nici o parte nu a solicitat atragerea Companiei de Asigurări în procesul de judecată.

Prin urmare, a susținut că nu există dubii că a fost prejudiciat fondul asigurării obligatorii de asistență medicale, în rezultatul acțiunilor ilegale săvârșite de Gheorghică Ion împotriva lui Cojocaru Evdochia, care a beneficiat de servicii medicale achitate din Fondul asigurării obligatorii de asistență medicală, or, prin plata poliței de asigurare medicale, asiguratul se absolvă de orice cheltuieli la survenirea cazului asigurat.

A susținut că conform informației raportate de către prestatorul de servicii medicale în Sistemului Informațional „Evidența și raportarea serviciilor medicale în sistem DRG”, Cojocaru Evdochia, în calitate de persoană asigurată a beneficiat de

servicii medicale de staționar în cadrul IMSP „Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă”, fiind internată pe 29 noiembrie 2020 și externată pe 08 decembrie 2020, cazul a fost grupat în DRG-ul- W03Z - Proceduri abdominale pentru traumatisme multiple semnificative cu Valoarea relativă 4,0049 și raportat pe „Program general”.

În contextul celor menționate, a enunțat că, nu poate fi pusă la îndoială achitarea de către Compania Națională de Asigurări în Medicină a sumei de 23 693,25 lei ca prejudiciul estimat, deoarece obligația asigurătorului pentru perioada în care victima a fost spitalizată, a fost executată conform Contractelor enunțate, care sunt aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1636 din 18 februarie 2002 cu privire la aprobarea Contractului tip de acordare a asistenței medicale în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală, în care sunt prevăzute expres obligațiile, termenii și modul de achitare dintre părți, probă fiind și actul de verificare reciprocă efectuat și semnat de părțile contractante.

3.1. Inculpatul, a contestat sentința cu apel, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu dispunerea neaplicării pedepsei complimentare.

În motivarea apelului a invocat că, își recunoaște vina în comiterea infracțiunii imputate, și îi pare rău de cele comise.

A indicat că, a achitat părții vătămate pagubele fizice și morale și că în urma accidentului rutier a rămas cu bazinul fracturat și cu hernie de colană vertebrală.

A solicitat casarea sentinței în partea aplicării pedepsei complimentare și anume anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport din motiv că este invalid cu diabet zaharat și dependent de insulină, iar, în localitate nu există punct medical și respectiv trebuie să se deplaseze în altă comună pentru analize regulate și insulină.

La fel a reiterat că, are nevoie de permis pentru a-și putea prelucra pământul care se află la o distanță mare de casă și reprezintă pentru dânsul o sursă de venit, pensia de invaliditate constituind 900 lei, fiind insuficientă pentru cheltuieli.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2022, a fost respins apelul declarat de către Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, admis apel declarat de către inculpat, casată parțial sentința, în partea dispunerii pedepsei complimentare, cu excluderea pedepsei complimentare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Gheorghică Ion în baza art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal.

Totodată, legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apel de către inculpat, doar în partea individualizării pedepsei penale, în acest sens, fiind solicitată

aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, și anume înlăturarea pedepsei complementare.

Verificând aspectele de drept operate de instanța de fond la aplicarea pedepsei complementare inculpatului în raport cu argumentele invocate în apelul declarat, instanța de apel le consideră ca fiind întemeiate, apelul urmând a fi admis.

Astfel, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75 și 79 Cod penal, au fost stabilite circumstanțe atenuante - recunoașterea vinovăției și repararea benevolă a prejudiciului moral și material cauzat părții vătămate.

Totodată, instanța de apel a notat că în calitate de circumstanțe excepționale pentru o pedeapsă mai blândă pot servi atât circumstanțele separate distincte prevăzute în art.76 Cod penal, cât și cumulul lor, precum și alte circumstanțe ce atenuază răspunderea, neenumerate în lege, or, în speță, în calitate de circumstanță atenuantă s-a identificat doar căința sinceră din partea inculpatului.

La fel, în cadrul individualizării pedepsei instanța de apel a reținut prevederile art.79 Cod penal, potrivit căreia stabilirea pedepsei sub limita minimă sau a unei pedepse mai blânde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza căruia este încadrată infracțiunea, se admite luând numai în considerare personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii.

În acest context, având în vedere atitudinea inculpatului în cursul procesului penal, conduita acestuia de recunoaștere a faptei comise, ținând cont de persoana celui vinovat, dar și gravitatea infracțiunii săvârșite, a reparat benevol prejudiciul moral și material cauzat părții vătămate, Cojocaru Evdochia, dar și de faptul că inculpatul este încadrat în grad de dizabilitate - mediu, instanța de apel a considerat că în speță sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art.79 Cod penal, ca fiind excepționale, urmare a cărui fapt este posibil de înlăturat pedeapsa complementară sub forma de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Cu referire la apelul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină, instanța de fond examinând acțiunea civilă depusă, corect a constatat că pentru soluționarea acesteia este necesar atragerea altor participanți la proces și anume Compania de Asigurări, cu care inculpatul a avut încheiat contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă la data comiterii accidentului, în vederea identificării responsabilului de reparare a prejudiciului pe calea acțiunii de regres, corespunzător a admis în principiu acțiunea civilă și a lăsat-o spre soluționare în ordinea procedurii civile.

Subsecvent, ținând cont de faptul că, reclamantul nu a prezentat careva probe în vederea confirmării prejudiciului material în mărime de 23 693, 25 lei, în conformitate cu prevederile art.387 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța de fond, întemeiat a admis în principiu acțiunea cu privire la prejudiciul material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța de drept civil.

Astfel, în ordinea celor relevate, instanța de apel nu are temei de a interveni în sentința instanței de fond în partea în care aceasta a dispus admiterea acțiunii civile înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină, urmând ca asupra

cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, or în speță s-a constatat că pentru stabilirea exactă a sumei despăgubirilor convenite, inclusiv din perspectiva Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, nr. 414 din 22 decembrie 2006, apare necesitatea de a administra noi probe.

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs, solicită casarea acesteia în latura penală, cu rejudecarea cauzei și menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului, acuzatorul de stat menționează, că dispunând excluderea pedepsei complimentare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, instanța de apel a aplicat o pedeapsă prea blândă și neproportională inculpatului.

Pedeapsa stabilită este contrară principiilor de individualizare a pedepselor, nefiind luate în considerație toate circumstanțele cazului, gravitatea infracțiunii, personalitatea inculpatului, de pericol social al infracțiunii comise și nu a luat în considerație faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, anume din aceste considerente legiuitorul a stabilit o pedeapsă privativă de libertate de la 3 la 7 ani închisoare, cu anularea obligatorie a dreptului de a conduce mijloace de transport.

Remarcă acuzarea, că instanța de apel a reținut în favoarea inculpatului ca circumstanțe care i-au permis aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, recunoașterea vinovăției din partea inculpatului, examinarea cauzei în procedură simplificată, și așa zisa „căință sinceră” a inculpatului.

Acuzatorul de stat este de opinia că aceste împrejurări trebuiau tratate ca o stare firească a lucrurilor, or, căința sinceră, recuperarea daunelor cauzate prin acțiuni ilegale sau prejudiciabile și prezentarea de scuze victimelor, lipsa antecedentelor penale și a oricăror evidențe a inculpatului la medicii narcolog și psihiatru pare să prezinte o normalitate în societatea modernă, o atitudine firească a celui vinovat, nu însă o favoare a celui vinovat în coraport cu victima infracțiunii sau cu restul societății.

Menționează că unica circumstanță atenuantă stabilită de către instanța de apel este căința activă dar aceasta nu poate fi tratată ca o circumstanță atenuantă excepțională.

5.1. Partea civilă Compania Națională de Asigurări în Medicină, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs, solicită casarea parțială a acesteia în partea ce ține de respingerea acțiunii civile, cu rejudecarea cauzei și admiterea integrală a acțiunii civile înaintată, invocând argumente similare cu cele indicate în apel (pct.3.1. din decizie), invocând suplimentar că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către partea civilă Compania Națională de Asigurări în Medicină urmează a fi respins, iar recursul declarat de către procuror urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din considerentele ce succed.

Conform prevederilor Legii nr.246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin.(3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

6.1. Cu referire la recursul declarat de către partea civilă Compania Națională de Asigurări în Medicină, completul de judecată notează că potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanța de recurs este în drept să respingă recursul, cu menținerea hotărârii atacate.

Din textul recursului declarat, completul de judecată constată că, recurentul își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală (redacția de până la data de 01.09.2023), potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, motivând dezacordul cu decizia atacată prin faptul că – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în ordine de apel, reproduse la pct. 3.1. și 5 din decizie.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, completul de judecată constată că, astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de către partea civilă, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, iar motivarea soluției fiind în corespundere cu dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus clar.

Potrivit prevederilor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art.417 alin.(8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Cu referire la criticile invocate de recurent precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, completul de judecată le apreciază ca fiind neîntemeiate, deoarece, verificând decizia recurată în raport cu argumentele invocate în apel, se atestă că partea civilă a primit răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță, nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat.

În acest sens, instanța de recurs menționează, că instanța de fond examinând acțiunea civilă depusă, corect a constatat că pentru soluționarea acesteia este necesar atragerea altor participanți la proces și anume Compania de Asigurări, cu care inculpatul a avut încheiat contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă la data comiterii accidentului, în vederea identificării responsabilului de reparare a prejudiciului pe calea acțiunii de regres, corespunzător a admis în principiu acțiunea civilă și a lăsat-o spre soluționare în ordinea procedurii civile.

Completul de judecată precizează că în speță s-a constatat că pentru stabilirea exactă a sumei despăgubirilor cuvenite, inclusiv din perspectiva Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, nr. 414 din 22 decembrie 2006, apare necesitatea de a administra noi probe.

În sensul vizat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în partea soluționării de către instanța de fond a chestiunii privind încasarea sumei despăgubirilor - menținând sentința, instanța de apel s-a expus argumentat și suficient și-a motivat soluția adoptată.

Or, argumentele din recursul părții civile Compania de Asigurări în Medicină, nu combat concluziile (pct.5.4. din sentință), referitoare la necesitatea soluționării acțiunii civile într-o procedură civilă separată, cu posibilitatea atragerii în proces a persoanelor interesate.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că este neîntemeiat recursul declarat de către partea civilă, fiind posibilă soluționarea chestiunii privitor la încasarea sumei despăgubirilor solicitate în acțiunea civilă, într-o instanță de drept civil.

6.2. Cu referire la recursul declarat de către procuror, completul de judecată reține următoarele.

În conformitate cu art.435 alin.(1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanța de recurs este în drept să admită recursul, casează parțial hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, completul de judecată reține că, este pertinent în speța dată temeiurile pentru recurs invocate de recurent și prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.246 din 31.07.2023.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri nefondate, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul prevederilor art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, completul de judecată menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în

vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi – evazivi, reprezintă motiv de casare.

Examinând argumentele recursului prin prisma temeiurilor de casare invocate, completul de judecată constată că acestea și-au găsit confirmare în speța dedusă judecătii, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, în partea excluderii pedepsei complimentare obligatorie anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, din considerentele ce urmează.

Analizând decizia atacată, în raport cu circumstanțele cauzei constatate în prezenta speță, completul de judecată consideră, că soluția instanței de apel este neîntemeiată, la adoptarea căreia nu s-a ținut cont în deplină măsură de dispozițiile art.75 alin.(1) și (2) Cod penal, care stipulează că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Completul de judecată constată că, deși sunt obligatorii, aceste prevederi legale nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei de către instanța de apel.

Astfel, din materialele cauzei, completul de judecată constată că, prin sentința primei instanțe Gheorghică Ion a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal și prin aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i-a stabilit pedeapsa de 2 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

Judecând cauza în ordinea procedurii de apel, instanța de apel a admis apelul inculpatului Gheorghică Ion, a casat parțial sentința, în partea dispunerii pedepsei complimentare, cu excluderea pedepsei complimentare – anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Completul de judecată concluzionează că, la individualizarea pedepsei inculpatului Gheorghică Ion, cu toate că, instanța de apel a evidențiat faptul că, prima instanță a ținut cont de principiile generale de individualizare a acesteia, instanța de apel neargumentat și controversat a decis *casarea sentinței în partea dispunerii pedepsei complimentare* și a exclus această pedeapsă.

Instanța de apel s-a expus contradictoriu la capitolul individualizării pedepsei penale, menționând pe de o parte că, „*la stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont de prevederile art.75 Cod penal – pct.18 din decizie*”, iar pe de altă parte a concluzionat că „*...este întemeiată solicitarea privind aplicarea art.79 Cod penal și înlăturarea pedepsei complimentare – pct.20 din decizie*”.

În sensul vizat, completul de judecată menționează că instanța de apel a exclus

pedeapsa complementară obligatorie sub forma anulării dreptului de a conduce mijloace de transport urmare a constatării circumstanțelor atenuante excepționale.

În acest sens, completul de judecată ține să menționeze că conform prevederilor art.79 Cod penal, instanța de judecată aplică prevederile prezentului articol ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, în cazul de față circumstanțe excepționale nu au fost constatate în speță, iar circumstanțele indicate în decizia instanței de apel nicidecum nu sunt excepționale care ar determina aplicarea art.79 Cod penal, ci dimpotrivă sunt niște caracteristici ale inculpatului, împrejurări de fapt care nici într-un mod nu micșorează esențial gravitatea infracțiunii comise și consecințele acesteia, instanța limitându-se doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante în acțiunile inculpatului.

Așadar, completul de judecată remarcă, că căința sinceră, recuperarea daunelor cauzate prin acțiuni ilegale sau prejudiciabile și prezentarea de scuze victimelor, lipsa antecedentelor penale și a oricăror evidențe a inculpatului la medicii narcolog și psihiatru pare să prezinte o atitudine firească a celui vinovat, nu însă o favoare a celui vinovat în coraport cu victima infracțiunii, or, aceste împrejurări trebuie tratate ca o stare firească a lucrurilor.

În acest sens, instanța de recurs conchide că, instanța de apel în mod defectuos a aplicat prevederile art.79 Cod penal la individualizarea pedepsei inculpatului Gheorghică Ion, înlăturând pedeapsa complimentară sub formă de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, fără a fi constatat acel cumul de circumstanțe atenuante ce ar fi oferit această posibilitate.

În acest context, completul de judecată reține ca fiind întemeiate argumentele acuzatorului de stat cu privire la faptul, că pedeapsa stabilită nu este echitabilă în raport cu fapta comisă, consecințele acestea și nu v-a atinge scopul pedepsei penale, deoarece careva temeii pentru aplicarea prevederilor art.79 Cod penal întru neaplicarea pedepsei complementare - cu anularea *dreptului de a conduce mijloace de transport*, pe cauza dată lipsesc.

Deși instanța de apel a reținut circumstanțele atenuante recunoașterea vinovăției și faptul că inculpatul a recuperat benevol daunele materiale cauzate prin infracțiune, iar careva circumstanțe agravante în sensul art.77 Cod penal, în privința inculpatului nu au fost identificate, totuși având în vedere gravitatea infracțiunii care face parte din domeniul transportului soldată cu urmări grave iar păstrarea dreptului de a conduce mijloace de transport nu va putea atinge scopul pedepsei penale.

Astfel, completul de judecată statuează, că în speță și-au găsit confirmare argumentele acuzatorului de stat, în speță fiind incidente prevederile pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel la excluderea pedepsei complementare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, nu a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, precum și de prevederile Părții generale a Codului penal și a aplicat neargumentat prevederile art.79 Cod penal, fapt ce impune necesitatea de a casa decizia supusă recursului cu menținerea sentinței primei instanțe.

8. În conformitate cu art.art.443, 435 alin.(1) pct. 1), pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Respinge recursul declarat de către partea civilă Compania Națională de Asigurări în Medicină.

Admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2022, în cauza penală în privința lui Gheorghică Ion xxxx, în latura penală, în partea excluderii pedepsei ce ține de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu menținerea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21 iunie 2021, în partea aplicării pedepsei complementare.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Țurcan Anatolie

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie

Mânăscurtă Igor